

Republika e Shqipërisë
Ministria e Energjisë dhe Industrisë

STRATEGJIA

Për

Shlyerjen e Detyrimeve të Përzgjedhura të Institucioneve Publike në Sektorin e Energjisë Elektrike

Mars 2014

Përmbajtja

1. Historiku - Rritja e detyrimeve në sektorin energjetik të Shqipërisë .

- 1.1 Përmbledhje – Pa-aftësia Paguese e CEZ Sh.a. dhe ndikimi në krizën e likuiditetit
- 1.2 Qëllimi i detyrimeve
- 1.3 Impakti ekonomik dhe financiar

2. Shlyerja e Detyrimit

- 2.1 Prioriteti i shlyerjes së detyrimeve te prapambetura, arsyet dhe qëllimi i marrëveshjeve te propozuara të shlyerjes se detyrimeve, që përfshijnë:
 - Institucionet Buxhetore
 - Institucionet jo buxhetore
 - CEZ Shpërndarje; dhe
 - KESh
- 2.2 Verifikimi i detyrimeve të prapambetura ndërmjet palëve.
- 2.3 Shlyerja e detyrimeve ndërmjet palëve nëpërmjet shuarjes me kompensim të detyrimeve të ndërsjellta midis palëve.
- 2.4 Supervizimi i procesit te shlyerjes se detyrimeve. ?
- 2.5 Plani i veprimit me afat të përcaktuar kohor, për shlyerjen e detyrimeve te prapambetura.

3. Hapat e nevojshëm për te parandaluar krijimin e detyrimeve ne të ardhmen.

- 3.1 Pse është krijuar detyrimi?
- 3.2 Statuti i pronësisë së CEZ, kontrolli i veprimtarisë dhe detyrimeve kontingente
- 3.3 Hapat që duhen ndërmarre për të ndaluar krijimin e detyrimeve të reja institucionale.

Programi

- I. Plani i Veprimit me afat kohor për implementimin e strategjisë.
- II. Grafiku i evidentimit të detyrimeve të krijuara të institucioneve buxhetore dhe jo-buxhetore, me vlera specifike, deri në datën 31 Dhjetor 2013.
- III. Hartimi i Draft Marrëveshjes së Mirëkuptimit ndërmjet palëve pjesëmarrëse, për miratim nga Këshilli i Ministrave.
- IV. Grafiku i rimbursimeve te subvencioneve te energjisë për invalidët.
- V. Projekt marrëveshja e pagesave me institucionet, ku përcaktohen kushtet e hua/kredisë së nevojshme për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura.
- VI. Zona e detyrimeve te prapambetura të sektorit publik.

1. Detyrimet ne rritje në sektorin e energjisë në Shqipëri

Përmbledhje

Kjo strategji përcakton rrugën që do të ndiqet nga Qeveria Shqiptare për të shlyer detyrimet e prapambetura të institucioneve buxhetore dhe jo-buxhetore të faturave ndaj kompanive të sektorit publik të energjisë, duke përfshirë një mekanizëm të shlyerjes me kompensim të detyrimeve të prapambetura të sektorit publik deri në 10 miliardë lekë ndaj pjesëmarrëseve të sektorit publik të energjisë që kanë detyrime të prapambetura dhe masat që do të kërkohen për të parandaluar krijimin e detyrimeve të mëtejshme financiare.

Arsyeja per Veprim. Nivelet e ulëta të arkëtimit nga konsumatorët familjare, bizneset dhe institucionet publike, humbjet e larta të energjisë elektrike në sistemin e shpërndarjes, si dhe mos shlyerja e detyrimeve të pretenduara nga operatorët që veprojnë në sektorin elektroenergjetik ka krijuar një situatë të vështirë financiare dhe ekonomike në të gjithë këta operatorë dhe me gjere. Kjo ka çuar shpesh në bllokimin e veprimtarisë normale të tyre, si dhe në pezullimin e investimeve që do të çonin në uljen e humbjeve dhe në rritjen e sigurisë së furnizimit të konsumatorëve me energji elektrike.

Kjo situatë e paqëndrueshme mund të përmbysset vetëm me zbatimin e menjëhershëm të një programi të plotë veprimesh të mbështetur nga qeveria dhe komuniteti i donatorëve për një periudhë të gjatë kohore.

Krahas punës që po bëhet nga Task Forca e ngritur për mbështetjen e shoqërisë CEZ Shpërndarje sh.a për uljen e nivelit të humbjeve dhe rritjen e nivelit të arketimeve në sektorin e shpërndarjes konsiderohet e domosdoshme edhe hartimi dhe miratimi i një strategjie për shuarjen e detyrimeve të perzgjedhura reciproke të prapambetura ndërmjet subjekteve të ndryshe.

Shuarja e detyrimeve buxhetore dhe jo-buxhetore lidhur me faturat përkatëse të prapambetura të sektorit të energjisë është një hap shumë i rëndësishëm drejt përmirësimit të performancës financiare të sektorit.

Objektivi i strategjisë. Kjo strategji përfaqëson hapin e parë për adresimin e shlyerjes së detyrimeve të perzgjedhura të Institucioneve Publike në sektorin e energjisë elektrike, dhe më specifikisht:

- a) Shlyerjen e detyrimeve të prapambetura ndërmjet institucioneve buxhetore dhe jo buxhetore, CEZ Shpërndarje sh.a., dhe KESH sh.a.
- b) Forcimi i disiplinës financiare për të parandaluar krijimin e detyrimeve të prapambetura në të ardhmen; dhe
- c) Përmirësimi i situatës financiare në sektorin energjistik

Organet Përgjegjës. Organet përgjegjëse për zbatimin e kësaj strategjie si dhe detyrat e tyre përfshijnë:

- Ministria e Energjisë dhe Industrisë të organizojë dhe mbikëqyrë procesin;
- Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes të bashkërendojë veprimet me institucionet jo-buxhetore, pjesë të kësaj strategjie, dhe shoqëritë tregtare publike, me kapital shtetëror. .

-
- Ministria e Financave të bashkë-monitorojë procesin dhe të mundësojë skemën financiare të shlyerjes së detyrimeve.
 - Drejtuesit e institucioneve buxhetore dhe jo-buxhetore të verifikojnë dhe rakordojnë faturat e papaguara të energjisë të evidentuara deri në datën 31.12.2013, me shoqërinë CEZ Shpërndarje sh.a.
 - Shoqëritë CEZ Shpërndarje sh.a. dhe KESH sh.a. të identifikojnë, vlerësojnë dhe rakordojnë detyrimet reciproke që duhen shlyer në përputhje me këtë strategji.
 - Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve të identifikojë dhe vlerësojë pretendimet për rimbursimin e TVSH-së dhe kreditim të tatimit mbi fitimin, prej CEZ Shpërndarje sh.a, KESH sh.a dhe OST sh.a., dhe raporton pranë Ministrisë së Financave.
 - Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë, të identifikojë, vlerësojë dhe rakordojë detyrimet e personave me aftësi të kufizuar që konsiderohen përfitues të kompensimit të energjisë elektrike, sipas kuadrit ligjor në fuqi.

Përkufizimi i detyrimeve të prapambetura. Për qëllimet e kësaj strategjie, detyrime të prapambetura do të konsiderohen ato detyrime të përcaktuara nga ligji / kontrata/ marrëveshja /vendim gjyqësor i formës së prerë, të cilat nuk janë paguar brenda afateve të përcaktuara në kontratë, pa përfshirë kamatëvonesat/ intersat. Faturat e verifikuara të papaguara të shërbimeve / fatura të institucioneve buxhetore dhe jo-buxhetore të kompanive të sektorit të energjisë që janë të maturuara dhe të pashlyera deri në datë 31 dhjetor 2013, do të përdoren për qëllimin e kësaj strategjie.

1.1 Impakti makro ekonomik dhe financiar

Pamundësia e sektorit të përmbushë detyrimet e tij financiare brenda afateve të përcaktuara, ka çuar në akumulimin masiv të detyrimeve financiare të prapambetura ndërmjet kompanive, që shkakton dëm ekonomik, dëmton sigurinë e energjisë, dhe kërcënon stabilitetin fiskal të vendit. Ndikimet përfshijnë kufizimet e energjise elektrike dhe rritjen ekonomike në nivelet optimale, rritjen e papunësisë, rritjen e importeve të energjisë për të mbuluar humbjet e energjisë, dhe zvogëlim të garancisë së kredi dhënies dhe aksesit në tregjet e brendshëm financiar. Mungesa e burimeve çon në investime të pamjaftueshme për të zgjeruar furnizimin, adresuar efikasitetin e brendshme dhe kufizon të mirat e integritit rajonal.

Rrjedhimisht, zhvillimi dhe zbatimi i një strategjie për eliminimin e detyrimeve të prapambetura të institucioneve buxhetore dhe jo-buxhetore, pjesërisht nëpërmjet shlyerjes së detyrimeve të prapambetura dhe ndërmarrjen e masave për të parandaluar rritjen e mëtejshme në të ardhmen të tyre, do të jetë një hap i rëndësishëm në përpjekjet e qeverisë për të rivendosur qëndrueshmërinë e sektorit të energjisë, zvogëlimin e riskut fiskal dhe ndërtimin e një baze për zhvillim.

Seksionet e mëposhtme të këtij dokumenti paraqesin dhe shpjegojnë këtë strategji.

2. Shlyerja e Detyrimeve të Prapambetura

2.1 Evidentimi, verifikimi dhe rakordimi i detyrimeve.

- a. Evidentimi i detyrimeve të institucioneve buxhetore, kryhet nga ministritë e linjës dhe institucionet e tjera qëndrore buxhetore, pas rakordimit midis palëve për njohjen e këtyre detyrimeve.
- b. Evidentimi i detyrimeve të institucioneve publike që subvencionohen nga buxheti, (si psh. Ujësjellësat, bordet e kullimit, hidrovoret) kryhet nga ministria e linjës e cili subvencionon këtë institucion.
- c. Evidentimi i detyrimeve të CEZ Shpërndarje sh.a ndaj KESH sh.a do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve dhe do të rregullohet mbi bazat FIFO.
- d. Evidentimi i detyrimeve të CEZ Shpërndarje sh.a ndaj OST sh.a do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve
- e. Evidentimi i detyrimeve të KESH sh.a ndaj OST sh.a do të realizohet nëpërmjet rakordimit mes palëve
- f. Evidentimi i detyrimeve të KESH sh.a ndaj Ministrisë së Financave për huatë e marra nga KESH për të cilat Ministria e Financave ka lëshuar garanci shtetërore.
- g. Evidentimi i detyrimeve ndaj KESH, në kuadër të subvencionimit të energjisë për personat me aftësi të kufizuara, realizohet nga Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë.
- h. do të shuhet përkundrejt detyrimeve të prapambetura të shërbimit të borxhit, që lidhen më shlyerjen e nën huave të marra nga KESH sh.a prej Ministrisë së Financave, dhe pjesa e mbetur e debisë do të shlyhet me pagesat e ardhshme të shërbimit të borxhit.

2.2. Skema e shlyerjes së detyrimeve

Përparësia e shlyerjes së detyrimeve të prapambetura përfshin arsyetimin dhe fushën e marrëveshjeve të propozuara të shlyerjes së detyrimeve ndërmjet subjekteve.

Detyrimi përmban vlerën e faturës / principalin dhe kamatvonesën / interesin, në bazë të kushteve kontraktuale dhe / ose parashikimeve ligjore. Në shlyerjen e detyrimit, në përgjithësi, do të zbatohet parimi “Shlyerja e detyrimeve më të vjetra” (First In – First Out “FIFO”)

Detyrimet që rrjedhin nga faturat e pakontestuar të institucioneve të sipërcituara, do t’i paguhet CEZ-it mbi bazën FIFO. Këto fonde, do të kalojnë në llogari të KESH-it, për shlyerjen e detyrimeve që CEZ sh.a., ka ndaj KESH sh.a., dhe me kushtin që kjo e fundit të shlyejë detyrimet e prapambetura të shërbimit të borxhit.

Ndërkohë, detyrimet e mbetura, të kontestuar, do të jenë subjekt i auditimit ndërkombëtar nën programin e FMN, dhe do të përcaktohen përpara fundit të vitit 2014.

3. Hapat e nevojshëm për shlyerjen e detyrimeve dhe parandalimin e detyrimeve buxhetore dhe jo buxhetorë në të ardhmen.

2.1 Grumbullimi i detyrimeve

Një parim themelor i kësaj Strategjie është parandalimi i rishfaqjes së detyrimeve të prapambetura. Për këtë qëllim, Qeveria ka kryer një vlerësim të shkaqeve për pagesat e vonuara. Qeveria do të miratojë masa specifike me qëllim forcimin e disiplinës buxhetore dhe zbatimin në mënyrë rigorozë të kërkesave ligjore

sipas ligjeve ekzistuese qe rregullojne institucionet, duke autorizuar zyrtare, nepunes zbatues ne njesite buxhetore per te siguruar qe njesite buxhetore te paguajne detyrimn koherent. Ne rast shkeljesh te kerkesave ligjore dhe rregullatoreve do te zbatohen sanksionet e parashikuara nga ligjet ne fuqi.

Rregulloret e brendshme te institucioneve buxhetore te parashikojne shlyerjen e rregullt te faturave te energjise elektrike.

4. Hapat qe duhen ndërmarrë për të ndaluar rishfaqjen e detyrimeve te prapambetura ndermjet institucioneve.

Një shtyllë themelore e strategjisë është parandalimi i ri-krijimit te detyrimeve te prapambetura. Për këtë qëllim, Qeveria analizon shkaqet e vonesave të pagesave dhe miraton masa të veçanta për forcimin e disiplinës buxhetore, kryesisht në aspektin e planifikimit të buxhetit, kontrollit financiar dhe rritjes paraprake te efikasitetit të shpenzimeve. Implementimi i suksesshëm i këtyre masave do të kërkojë zbatimin e kerkesave rigoroze ligjore nga palët të cilave u adresohet, nepunesit autorizues, punonjësit e zbatimit në njësitet e qeverisjes qendrore dhe stafit të tyre mbështetës. Sanksionet e parashikuara nga kuadri ligjor në fuqi, do të zbatohen në rastet e shkeljes së kerkesave, ligjit dhe rregulloreve.

Masat për të forcuar disiplinën financiare përfshijnë:

- Ndërprerja e alokimeve buxhetore
- Shlyerje te detyrimeve të energjisë para regjistrimit të mjeteve të motorizuara, transferimit te pasurisë se paluajtshme dhe të ripërtëritjes vjetore të licencave automjeteve
- Ndërprerja të energjisë për institucionet publike përjashtuar disa shërbime jetike që kryhen nga këto institucione (si psh spitalet, konviktet, burgjet etj.).

Sekretariati Teknik, formuar nga MEI nën Task Forcën Ndërministrrore, kryesuar nga Zv.Kryeministri, do të mandatohet për të vlerësuar këto mundësi dhe të propozojë veprime të veçanta (përfshi rregullore zbatim) te nevojshme për të monitoruar dhe për të siguruar përputhshmërinë e praktikave kredituese tregtare me pagesat e rregullta te faturave të energjisë, midis të tjerave, edhe nga institucionet publike,.

Kjo natyrisht nuk është e mjaftueshme dhe një kredi komplementare investimi është propozuar për përmirësimin e likuiditetin, reduktimin e energjisë, ristrukturimin e bilanceve të kompanive dhe rivendosje të aksesit në tregjet e brendshme financiare.

5. Afatet Kohore të planit të veprimit për shlyerjen e borxhit

Për të përmbushur veprimet e mëparshme të kërkuara në kuadër të programit DPL, janë të nevojshme një seri veprimesh. Këto veprime duke përfshirë identifikimin, verifikimin dhe shuarjen e borxheve të perzgjedhura financiare ndërmjet pjesëmarrësve të sektorit të energjisë.

AFATET KOHORE TË PLANIT TE VEPRIMIT PER IMPLEMENTIMIN E STRATEGJISE

Ref	Veprimet e kerkuara	Pergjegjes	Deadline
1	Pergatitja e Marreveshjes se Mirekuptimit duke bashkelidhur strategjinë për shlyerjen e detyrimeve, per miratim nga Keshilli i Ministrave.	MEI, MF, KESH, CEZ Shpërndarje	11.03.2014
2	Paraqitja e Memorandumit ne Keshillin e Ministrave per miratim	MEI MF	11.03.2014
3	Identifikimi, verifikimi dhe konfirmimi i faturave me institucione të veçanta buxhetore dhe Institucione që subvencionohen nga buxheti.	Ministri/institucion qëndror/CEZ Shpërndaje.	31.03.2014
4	Shuarja e detyrimeve ndërmjet palëve të përfshira në marrëveshjen për shuarjen me kompesim	KESH CEZ Shpërndarje, MF, MZHETS, MMSR, MEI	10.04.2014
5	Kryerja e auditimit te detyrimeve te prapambetura të kontestuara buxhetore dhe jo buxhetore ndaj CEZ Shperndarje sha. do te përfundojë brenda vitit 2014.	CEZ Shpërndarje KESH	brenda vitit 2014
6	Audituesit e CEZ Shpërndarje sha. dhe KESH sh.a do te konfirmojnë këto hyrje ne bilanc dhe do të reflektojnë këto si veprime pasuese në shënimet e llogarive financiare të audituara te 2013.	MEI	brenda vitit 2014
7	Sekretariati Teknik, i Task Forces Ndërminstrore, të identifikojë, vlerësojë dhe zbatojë mundësitë për të siguruar qe detyrimet e prapambetura te mos rikrijohen pas zbatimit te programit për shuarjen e tyre.	Sekretariati Teknik i Task Forces	brenda vitit 2014